

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز یکشنبه ۹ آبان ماه ۱۳۱۰ * (۱۹ جمادی الاخری ۱۳۵۰)

فهرست مذاکرات

- (۱) تصویب صورت مجلس
- (۲) تقدیم راپرت عملیات کمیسیون عدله
- (۳) تقدیم دو فقره لایحه از طرف آقای وزیر پست و تلگراف
- (۴) شور و تصویب تجدید کنترات مسبو هرمان فری
- (۵) تقدیم دو فقره لایحه از طرف آقای وزیر مالیه
- (۶) موافقت جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس مقارن ظهر بریاست آقای دادگر تشکیل گردید

صورت مجلس روز یکشنبه دوم آبان ماه را آقای مؤید احمدی (منشی) قرائت نمودند * *

- (۱ - تصویب صورت مجلس)
- رئیس - آقای فرشی در صورت مجلس نظری دارید
- فرشی - خیر عرضی ندارم .
- رئیس - آقای دیبا
- طباطبائی دیبا - بعد از تصویب صورت مجلس
- رئیس - آقای دهستانی
- دهستانی - بنده را در صورت جلسه غایب بی اجازه نوشته بودند تمنا میکنم اصلاح شود .
- رئیس - متوقف بر این است که کمیسیون اظهار نظر
- رئیس - دلایل همان است که عرض کردم که میبایستی کمیسیون اظهار نظر بکنند و نکرده است اگر بعد اظهار نظر موافق کرد تصحیح میشود . در صورت مجلس نظر
- رئیس - آقای دیبا
- طباطبائی دیبا - بعد از تصویب صورت مجلس
- رئیس - آقای دهستانی
- دهستانی - بنده را در صورت جلسه غایب بی اجازه نوشته بودند تمنا میکنم اصلاح شود .
- رئیس - متوقف بر این است که کمیسیون اظهار نظر

* عین مذاکرات مشروح پنججاه و دومین جلسه از دوره هشتم تقنینیه . (مطابق قانون ۸ آذر ماه ۱۳۰۵)
دایرة تند نویسی و تحریر صورت مجلس

* * * اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده است : غائبین با اجازه - آقایان : ملک مدنی - حاج میرزا حسینخان فاطمی - آشتیانی - مجد ضیائی - اسدی - عدل - جدیری - آصف - آقا سید کاظم یزدی
غائبین بی اجازه - آقایان : تیمورتاش - دکتر طهری - اعظم زنگنه - رهبری - طهرانچی - معصم سنک - کفائی - میرزا محمد تقی بروجردی - عبدالحسین خان دیبا - آقا رضا مهدوی - درانی - اسعد - زردی - افر - دهستانی - حاج غلامحسین ملک - دیر آمدگان بی اجازه - آقایان : میرزا سید مهدیخان فاطمی - مولوی - حاج میرزا حبیبالله امین - دکتر امیر اعلم - یونس آقا وهاب زاده - شریعت زاده .

دیگری نیست؟ (نمایندگان خیر) صورت مجلس تصویب شد آقای دیبا.

[۲- تقدیم راپرت عملیات کمیسیون عدلیه]

طباطبائی دیبا (رئیس کمیسیون عدلیه) - چنانچه خاطر آقایان نمایندگان مسبق است کمیسیون عدلیه از اول این دوره با کمال مراقبت جلسات خود را تشکیل داده و ادای وظیفه کرده است و بموجب نظامنامه چون کمیسیونها باید راپرت عملیات خود را به مجلس تقدیم کنند این است که راپرت چند ماهه عملیات کمیسیون عدلیه را تقدیم میکنم و تقاضا دارم طبع و بین آقایان نمایندگان توزیع شود.

رئیس - همینطور است که میفرمائید کمیسیون عدلیه تمام مساعی خودش را در انجام وظایف خودش بکار می برد و این مسئله را که بنده حق تصدیق دارم تصدیق میکنم آقای وزیر بستم و تلگراف فرمایشی دارید.

[۳- تقدیم دو فقره لایحه از طرف آقای وزیر بستم و تلگراف]

وزیر بستم و تلگراف (آقای صور) - یکفقره لایحه

است راجع با اجازه استقراض یکمیلیون تومان برای خرید سهام شرکت تلفن و یکفقره دیگر لایحه ایست که از طرف وزارت عدلیه تقدیم میکنم برای رفع نواقص قانون ثبت اسناد

[۴- شور و تصویب لایحه کترات رئیس محاسبات کل مالیه]

رئیس - خبر کمیسیون بودجه راجع با استخدام مسیو فری قرائت میشود:

خبر کمیسیون

کمیسیون بودجه در جلسات اخیر خود لایحه نمره ۲۲۷۲۰ دولت راجع بتجدید استخدام هرمان فری تابع آلمان را بمدت یکسال بسمت ریاست محاسبات مالیه مطرح و با حضور آقای وزیر مالیه تحت شور قرار داده بالاخره با مواد پیشنهادی عیناً موافقت و اینک راپرت آنرا که عین شش ماده پیشنهادی دولت است برای تصویب مجلس شورای ملی تقدیم میدارد:

رئیس - خبر کمیسیون خارجه در اینخصوص قرائت میشود:

خبر کمیسیون

کمیسیون امور خارجه لایحه نمره ۲۲۷۲۰ دولت راجع بتجدید کترات مسیو هرمان فری را صبح ۲۵ مهر ماه تحت شور و مطالعه قرار داده چون نسبت به تابعیت مستخدم مزبور مخالفتی نبود عین لایحه دولت را تصویب و خبر آنرا تقدیم مجلس شورای ملی مینماید

رئیس - عین لایحه دولت (یعنی مواد آن) قرائت میشود:

ماده اول - وزارت مالیه مجاز است آقای هرمان فری تابع آلمان را برای مدت یکسال از تاریخ دوازدهم آذر ماه هزار و سیصد و ده بسمت ریاست محاسبات مالیه مجدداً استخدام نماید.

ماده دوم - مقرری آقای هرمان فری سالی شش هزار و سیصد تومان (۶۳۰۰ تومان) و هشتصد و چهل لیره انگلیسی (۸۴۰ لیره انگلیسی) خواهد بود که باقسط دوازده گانه در آخر هر ماه شمسی ایرانی نادیه میگردد.

ماده سوم - ماهی یکصد تومان بعنوان کرایه منزل به آقای هرمان فری پرداخته میشود.

ماده چهارم - در انقضاء مدت یکسال مذکور در ماده اول فوق در صورتیکه بموجب قانون جدیدی ادامه خدمت آقای هرمان فری تصویب نشود و مشار الیه بطور قطع از ایران خارج گردد مبلغ یکصد لیره بعنوان خرج مراجعت با آلمان بمشار الیه نادیه خواهد شد.

ماده پنجم - وزارت مالیه میتواند در هر موقع با پرداخت مبلغی معادل سه ماه از مقرری مذکور در ماده دوم و خرج سفر مذکور در ماده چهارم به آقای هرمان فری با استخدام او خاتمه دهد ولی در صورتیکه به ماموریت مشارالیه در اثر مداخله در امور سیاسی و تخلف از قوانین مملکتی و نظامات داخلی اداری خاتمه داده شود یا خود مشار الیه بطیب خاطر قرار داد استخدام خود را فسخ نماید سه ماه مقرری مذکور در فوق و خرج سفر پرداخته نخواهد شد.

ماده ششم - وزارت مالیه مأمور اجرای این قانون است

رئیس - مذاکره در کلیات است. آقای جمشیدی

جمشیدی - عرض کنم بنده بی مناسبت نمی دانم این تذکر را در اینجا به آقای وزیر مالیه بدهم اساساً بنده باین قبیل مستخدمین خارجی که وجودشان چندان منشاء فایده در این مملکت نیست و یک خرجهای کزافی برای آنها میشود مخالفم ولی ما عقیده مان این است که متخصص برای قسمتهای علمی و صناعی بخواهیم نه برای کارهای اداری و این نکته را تذکراً عرض میکنم که از جمله اصلاحاتی که آقای فری کرده اند و شنیده ام فقط دستوری داده اند این است که بودجه ها مثل تقویم های رقومی سابق دستور داده اند طبع و توزیع شود و هر کسی بخواهد که مراجعه بکند باید یک دوره ریاضی و علم نجوم سابق بداند تا اینکه بتواند مراجعه بکند و مطلبی که میخواهد استخراج بکند اساساً طبع و توزیع برای این است که سهل المراجعه باشد و در هر موقع هر کسی احتیاجی دارد مراجعه کند و مطلبی را که لازم دارد استخراج کند باین جهت خواستم به آقای وزیر مالیه عرض کنم یسا اساساً طبع و توزیع نکنند و یک خرجی را هم تحمیل بودجه مملکت نکنند یا آنکه اساساً از این اصلاح صرف نظر کنند و بهمان ترتیب سابق امر کنند طبع و توزیع شود. این بود عرض بنده.

وزیر مالیه (آقای نقی زاده) - برای این که هم به فرمایشات آقا جواب داده باشم و هم به بعضی ملاحظات دیگری که شاید نظیر این باشد و آقایان دیگر بفرمایند قبلاً عرض کرده باشم این است که اولاً این مسئله در مورد استخدام هر متخصص خارجی یا مأمور خارجی پیش میآید که آیا ما باین اشخاص احتیاج داریم یا نداریم (جمشیدی - با این پول های گزاف خیر) و باید این مطالب را بگذاریم اولاً برای یک موقعی که یک کسی تازه بخواهیم علاوه کنیم به مستخدمینمان آقایان متوجه بودماند و ملتفت شده اند که دولت مستخدمین خارجی را البته بتدریج کم میکند و در آن رشته هایی که مستخدمین

خارجی را سالهای سال داشته ایم ایرانیها کم کم خودشان ورزیده شده و کفایتش را پیدا کرده اند باید مستخدمین خارجی را کم کنیم ولی البته این مسئله ایست که کسی ممکن است معتقد باشد که صد تا مستخدم خارجی میخواهیم و ممکن است یکی معتقد باشد که یکی هم لازم نیست این افراط و تفریط است البته بحث خیلی شده است و باز هم ممکن است بشود ولی آنچه اقتضای فعلی است و بنظر ما میآید این است که تا چندی برای یک عده از مستخدمین خارجی ما هنوز حاجت داریم و آنچه که مطابق تجربه خود میتوانم عرض کنم که خیلی مستفید شده ایم و فایده برده ایم و بنده کمال رضایت را دارم از همین شخص رئیس گمرکات و رئیس عایدات که خیلی ما فایده برده ایم و آن فایده که میبریم اضعاف مضاعف آن وجهی است که میدهیم البته در مستخدم خارجی یک نظری است اینجا که آن وجهی که بهش میدهند نسبت به آنچه که یک ایرانی اگر پیدا شود میدهند خیلی زیادتر خواهد بود ولی همیشه اینطور بوده و هست و خواهد بود که کسی را که از خارجه استخدام میکنند و میآورند اینجا خرج کترات خودش و کرایه سفرش و کرایه خانه اش یکقدری بیشتر و سنگین تر خواهد بود از آنچه که اهل مملکت که اینجا علاقه دارند و خانه دارند و زندگانی دارند میگیرند. این شخص هم دو سال در استخدام ما بوده است و بنده که خیلی نزدیک و بیشتر در مجاورت او هستم و با او کار میکنم از او کمال رضایت را دارم و میدانم که خیلی علاقمند است و دائماً شب و روز کار میکند و زحمت میکشد از صد تا کاری که در مالیه میکند یکی را ملاحظه فرمودید که بودجه ها را بطور تنظیم کرده اند بنده همیشه امیدوار بودم و انتظار داشتم که همیشه این روح و این خیال در ماها قوت داشته باشد که نکویم هر چیزی آن طوری که بوده است همانطور مداومت داشته باشد و باید در هر کاری یک تجدد و تجدید و اصلاحی درش وارد کنیم این

بودجه را که ملاحظه فرمودید بنده میل داشتم آقایانی که در کمیسیون بودجه بوده اند و ملاحظه فرموده اند بیشتر در این باب صحبت بفرمایند که این بودجه چندین محسنات داشته فقط چیزی که در آن جا آقایان اعضاء کمیسیون میل داشتند این بود که عده مستخدمین و عده رتبه ها معلوم بشود که جدا جدا هم هر اداره چند نفر عضو دارد و هر کدام رتبه هاشان نوشته شود و در اساس بودجه ها که با سابق خیلی فرق دارد و خیلی بهتر از ترتیب سابق بود و هیچ عدد رقومی و رمز و نقش هم درش نبود (جمشیدی طبع شده موجود است) بلکه موجود است و هیچ رقومی هم نبود اگر بنا باشد که یک چیزی به مبالغه تاثیرش در کلام بیشتر باشد عرض نمیکنم ولی بنده این را عرض میکنم که بنده از تقویم رقومی هم سررشته دارم (جمشیدی - همه ندارند) ولی این بودجه است که قلم بقلم نوشته شده مثلاً خرج سفر دوهزار تومان و این هم هیچ رقومی نیست مبنی اساس این بودجه اصلاحاتی است که در بودجه شده است این است که بقدر مقدور ما باید رو با طرف برویم که مخارج مختلفه را با هم مخلوط نکنیم شما وقتی میتوانید بگوئید که حقوق در فلان وزارتخانه فلانقدر باشد و تمام مخارج هم از سوخت و روشنایی و انومبیل و خرج سفر و تقاعد و غیره همه اش فلانقدر در آن صورت اختیار میدید به وزارتخانه که از هر کدام آنها بهر کدام دیگر صرف کنند یعنی همه اش در یک قلم باشد ما داریم رو باین طرف میرویم که حتی الامکان این مخارج را که داریم تفکیک میکنیم که بودجه حقیقی باشد یعنی قبل از حلول سال برای سال آینده هر وزارتخانه هر احتیاجی را که بهر قسمتی از مخارج پیش بینی میکند در بودجه منظور کند و حتی اگر ممکن باشد بقدری کامل کنیم که سوخت را از روشنایی مجزی نکنیم و این صرفه در بودجه مملکت است ولی حالا که نمیخواهیم این کار را بکنیم عرض نمیکنم ولی وقتی که شما بگوئید سوخت و روشنایی فلانقدر هر چه از سوخت زیاد می آید میتواند صرف روشنایی بکند و از روشنایی هر چه زیاد باید میتواند صرف سوخت

بکند حالا این روشنائی را من باب مثال عرض کردم و سایر مخارج از هم تفکیک شده است ولی در بودجه های سابق شما میکفتید ملزومات و مطبوعات و خرج سفر و فلان و فلان چیزی که در بودجه شده است فقط همین است هر قدری که ممکن بوده است مخارج را از هم تجزیه کرده اند و اگر تفکیک کاملتر کنند شاید فصول یعنی اقلام بودجه بیشتر از این شود و یکی از محسنات دیگرش این بود (البته بحث ما در بودجه نبود ولی چون فرمودند عرض میکنم) که همه بودجه ها یک نواخت شده است یعنی همه دارای یک فصول و یک عنوان باشد از این اختلافات در عناوانات سابقاً خیلی بی ترتیبی ها پیش می آمد و ممکن بود پیش بیاید و سوء استفاده میشد ولی وقتی اگر در یکی از بودجه های وزارتخانه های مملکتی دیون سابق خودش را منظور میدارد و بیک کسی مقروض است این دین را هزار تومان در بودجه میگذازد خوب همه این کار را بکنند که اگر طلبکاری از دولت هست سایر وزارتخانه ها هم این کار را بکنند مثلاً اگر یکی از برای جبران خسارت جانی که یک یا دو اداره داشت که سابقاً اداره گمرک و وزارت طرق منظور میکردند اگر سایر وزارت خانه ها هم داشته باشند که اگر اتفاق هم بیفتد که یک نفر در نتیجه انجام وظیفه فوت کند و باولاد و وراثت مثلاً پنجاه تومان بدهند چه مانعی دارد و چرا سایر وزارتخانه ها این کار را نکنند اگر نباید بکنند چرا آنها را دیگر بکنند اساس بودجه که از یارسال درست شد و در نظر است که بهتر و کاملتر بکنند این است و برای سال آینده حتی بهتر از سال گذشته میشود و تفکیک بشود بهتر است اساس یک نواختی بودجه ها بود و تفکیک اقلام آنها این اصل تنظیم بودجه بود و این یک چیزی بود که بنظر آقا رسیده بود و آقا نه پسندیدند ولی غیر از این هم صد تا کار دیگر داریم ولی چیزی که ما به تجربه داریم این است که ما وقتی یک مستخدمی داریم و این مستخدمین خارجی وقتی که بمملکت ما می آیند همینطور که آقایان

خودشان میدانند تا چند ماه دو ماه شش ماه ممکن است طول بکشد که میزان کار دستشان بیاید و علم خودش و تجربه اروپائی خودش را تطبیق کند با اوضاع اینجا و تصرفاتی بکند و از علم خودش بما فایده بدهد و ما مستفید بشویم وقتی که بنا باشد که یکی بیاید و بعد از یکسال دو سال او را مرخص کنیم و یکی دیگر بیاییم باز همان زحمات و ضررها داریم یکی از جهات عمده که دولت مصمم شد کثرت همین شخص را مداومت دهد و برای یک سال تجدید کند. این است است که این کارهایی که شروع کرده است و اصلاحاتی که در دست دارد به نتیجه برسد چون الان یک زحمتی کشیده است. بعضی مستخدمین در بعضی مواقع آمدند بمالغی پول خرج آنها شد مطالعاتی کردند ولی نتیجه مطالعات خودشان را برداشتند و بردند و مملکت از آنها استفاده نکرده است زیرا که بمقام اجرا نیامده است ما میخواهیم هر چه ممکنست بمقام اجرا در آید. همیشه یک رئیس محاسبات داشتیم و رئیس محاسبات هم فرانکی بود سابقاً امریکائی بود بعد از آنها بلژیکی بود. ما حالا نمیخواهیم بر عده مستخدمینمان بیفزاییم اگر این مسئله یعنی استخدام مستخدمین جدید مورد بحث بود و بمیان میآمد جا داشت که در آن صحبتی شود ولی اینجا هیچ استخدام جدیدی نمیشود زیرا که همان شخصی است که با همان حقوق استخدام میشود (با یک جزئی تفاوت) از کرایه خانه کم شده است و باصل مبلغ یک قدری اضافه شده است و بطور ساده یعنی برای یکسال است که با همان حقوق یعنی نزدیک به همان حقوق که تجدید میشود و هر وقت هم نه پسندیدیم حق داریم کمتر اثرش را فسخ کنیم. نه رایه خانه و نه خرج سفرش بیشتر از سایرین است و در همان میزان ها است. لذا بنده تصور نمیکنم که این مسئله اینقدر ابراد داشته باشد و چنانچه عرض کردم مستخدم تازه نیست و امیدواریم که تصویب بفرمائید.

رئیس - آقای مؤید احمدی

مؤید احمدی - بنده اولاً لازم است یک توضیحی عرض

کنم که اگر بعضی عرایض در بعضی از لواج میشود در اطراف آن سوء تفاهمی نباید بشود. ما اطمینان کامل بدولت داریم و اگر نظریاتی هست و در موقع لواج ابراد میکنیم یا اینکه مطالبی داریم بعرض میرسانیم البته برای توضیح مطالب است این است که استدعا میکنم در خارج سوء تفاهماتی نشود. آقای وزیر مالیه در جواب آقای جمشیدی فرمودند خوب است وقتی که یک مستخدمی را استخدام میکنند اگر آقایان حرفی دارند همان اول بزنند نه در وقت تمديد با تجدید. بنده یاد آوری میکنم اینجا وقتی که رئیس عایدات را میخواستند استخدام کنند در پشت همین تریبون بنده بحساب رقم معین کردم که ایشان وجودشان برای ما فائده ندارد. و علت را هم ذکر کردم که عایدات ما تقریباً در حدود پنجاه ملیون شصت ملیون میشود و در لایحه استخدام او مقدارش استثناء شده است مثل گمرک مثل امتیازات مانند انحصار قند و شکر و امثال آن که از عایدات ما خارج میشود. و عایدات ما محدود می شود آنقدری که تحت نظر ایشان خواهد آمد به عایدات مستقیم و غیر مستقیم و آنها هم هر یک یک لایحه قانونی برایش گذشته که املاک اربابی را صد و سه و نیم بگیرند و مالیات دخانیات را در قانون گذرانده اند و همچنین انحصار تریاک و تمیذات این شخص که می آید برای ما چه فایده دارد که در خمس عایدات ماریسیدگی کند که هر یک یک قوانین علیحده دارد و هر سال هم چهل و پنج هزار تومان باو حقوق میدهم و تمام این معايب را آنروز بنده عرض کردم لیکن ایشان را استخدام کردند و آوردند و الان سه چهار ماه است در اداره عایدات مشغولند دو ماه البته باین گذشت که مطالعات کند و در لواج مالی که ایران دارد کلیه آنها و متحد المال ها را فرانسه کرده اند ایشان مطالعه کنند و عجله آنچه که بنده اطلاع دارم غیر از تعویق کار دیگر نتیجه از وجودشان نشده است هر کاغذی که با اداره عایدات مبرود یک ماه چهل روز طول میکشد و عانتش هم این است که باید ترجمه شود تا ایشان مطلع شوند و امضاء کنند دیگر از وجود ایشان ما نتیجه ندیده ایم الا اینکه

آخر سال چهار و پنج هزار تومان حقوق بابشان دادیم. که فرمودند اول باید گفت این است که عرض کردم اول ما تذکر دادیم و خودشانهم خواهند فهمید که این آدم برای عایدات ما هیچ فائده ندارد اما راجع به مسیوفری البته عملیاتشان را باید آقای وزیر مالیه رضایت کنند لکن بنده فقط يك توضیحی میخواهم و آن این است که اداره محاسبات ما را (این اداره محاسباتی که الان داریم) مسترگور امریکائی تشکیل داد و تشکیل شد اداره محاسبات از دائره بودجه و تطبیق حوالجات دائره رسیدگی به محاسبات (که محاسبات ولایات را رسیدگی کند) و دائره دیون و دعاوی. و از آن روز تا بحال که موسیوفری آمده است هیچ تغییری در این ادارات داده نشده همان جریانات سابق است که عیناً بوده و بدست ایرانی ها همان رؤسای سابق که بوده اند اداره میشود الان این که ایشان که آمده اند سالی هفده هیجده هزار تومان پول میگیرند. اگر واقعاً عملیاتی کرده اند که ما اطلاع نداریم و اسباب رضایت آقای وزیر مالیه است خوب است بفرمایند که ما هم اطلاع پیدا کنیم. و الان همان دوائر و همان اشخاصی که در زمان مسترگور بوده اند کار میکنند و هستند ممکن است يك نفری جابجا شده باشد ولی همان اشخاص، همان تشکیلات و همان ادارات و ترتیبات سابق است که بوده و يك کار تازه هیچ نکرده اند مگر این که يك اطلاعاتی داشته باشند که ما نداریم و موجب رضایت ایشان شده باشد. البته اگر کارهایی کرده است که برای مملکت مفید است و آقای وزیر مالیه مفید میدانند بفرمایند. البته ما رای خواهیم داد ولی بنده که ندیده ام هنوز.

وزیر مالیه - برای اینکه ابتداء سوء تفاهم نشود عرض میکنم که بنده عرض نکردم در موقع تمدید چرا صحبت می کنید و خوب بود در موقع استخدام او مذاکره شود. البته آقایان حق دارند ما هم این جا برای همین حاضر میشویم که مذاکرات و تذکرات آقایان را بشنویم مجلس شورای ملی برای همین است که مطلب

بحث شود و روشن بشود و چنانچه ملاحظه فرموده اند نتیجه نمایلات آقایان هم در نظر گرفته میشود و در رویه دولت تأثیر دارد. وقتی که تمایل باین میشود که مستخدمین خارجه حتی الامکان کمتر شوند کمتر هم میشوند همان اصول و نظریات را در نظر میگیریم ولی اگر يك طرف را بخواهیم با فرط کاری بکنیم نمیشود و البته با ملاحظه اطراف فعلاً نمیشود ما این کار را بکنیم برای همین است که همیشه فکر سالم اکثریت و غلبه دارد و آخرش در حد اعتدال قرار میگیرد (صحیح است) این اولاً - و چون اشاره بر رئیس کل عایدات کردند باید عرض کنم اولاً عقیده خودم را عرض میکنم که این شخص بسیار آدم لایقی است و خیلی خوب کار میکند و مملکت از او خیلی استفاده میکند، چهار و پنج هزار تومان بهش نمیدهیم و اگر هم میدادیم و دو صفر هم جلو چهار و پنج هزار تومان می گذاشتیم باز مملکت مستفید میشود. و فوائد کلی دارد و آدم بسیار لایقی است حالا که استخدام فرموده اید در موقع استخدامش هم تذکرات دادید شاید حالا صلاح در این باشد که چیزی فرمائید که اسباب دل سردی بکنفر مستخدم دولت بشود. اگر چه آنچه که در مجلس گفته میشود نباید اسباب دل سردی کسی بشود برای بحث است، برای مشورت است ولی راجع باین شخص رئیس محاسبات فرمودید آنچه بنده میدانم و نزدیک باو هستم یعنی که رأی و اطلاعات خودم را در باره او عرض کردم این شخص کارهای خوب کرده و خیلی در کارهای خودش مراقبت دارد و دقت می کند و همیشه مشغول اصلاحات است ولی البته نمیتوانم حالا یکی یکی تمام جزئیات کارهایی که در محاسبات کرده شرح بدهم که امروز فلان کار را کرده است فردا فلان کار را کرده. خلاصه کلیه محاسبات مملکتی را سعی دارد که بترتیب منظمی مثل سایر ممالک در بیاورد و در این زمینه هم کار میکند، و در این باب اصلاحات متعددی کرده است و خیلی از کارها را در دست دارد که الان باید اجرا کند و از این جهت است که بنده تقاضای تمدید

تذکرات او را برای یکسال کرده ام. اینکه صحبت شد تغییرات کلی نداده است، این را باید جزو محسّنات او شمرد و آقا جزو معایب او حساب کردند اگر بنا شود که ما يك نفر آمریکائی بیاوریم که در اینجا يك ترتیبی بدهد که تا اندازه کارها منظم شود آنوقت يك فرانسوی بیاوریم و همینکه او آمد يك تغییراتی بدهد و باصول دیگری در آورد یا يك آلمانی بیاید که به ترتیب دیگری بیاندازد هیچوقت ادارات دولتی نظم و ترتیبی پیدا نمیکند تا اندازه که سابقه اساسیش گذاشته شده بعد از آن اصلاح شده را باید بگیرد و تکمیل کند و بیشتر اصلاح کنند و این چیزی که فرمودید بنده میخواهم از آقایان نمنا کنم که توجه بفرمایند یکی از محسّنات بزرگ يك مستخدم خارجی این است که تا آمد و در يك اداره نشست نگوید که بنده يك معاون از ملت خودم میخواهم یا بعد نگوید مثلاً رئیس حوالجات هم باید از آلمان بیاید یکی از محسّنات این شخص را باید این نکته فرض کرد که با همین ایرانیها که هستند کار میکنند و آنها را هدایت میکنند و آنها هم اجزاء هستند یعنی مدیر دائره های محاسبات هستند ولی او مدیر کل محاسبات است و این نه تنها برای وزارت مالیه کار میکنند بلکه در واقع برای همه وزارت خانها کار می کنند و در تسویه محاسبات سایر وزارت خانها نظر دارد یعنی در شعبه محاسبات آنها نظر و مراقبت دارد و هر چه لازم اصلاح است میکند خودش میرود و هفته يك روز با آنها صحبت میکند هفته يك روز سابقاً تمام رؤسای محاسبات را جمع میکرد و تحقیق میکرد و تمام نظریات را با آنها تطبیق میکرد و بعضی مواقع میرود با وزرائی که لازم است ملاقات میکند با آنها مشورت میکند و ما خیلی مفید میدانیم و اگر از بنده میخواهید و اطلاعات بنده را می خواهید بنده اگر مفید نمیدانم نه رأی میدادم و نه این را بمجلس میآوردم و باز اگر از جزئیاتش میخواهند اطلاع پیدا کنند ممکن است نمى کنم از آقای مؤید احمدی که يك روز تشریف بیاورند و بنده جزئیات امور را شرح میدهم و نشان

میدهم. ولی البته يك اموراتی است که یکی یکی نمیشود این جا شرح داد مثلاً همین لوائجی را که ما برای محاسبات مالیه میآوریم همه اینها از نظرش میگذرد و اصلاحاتی در اینها می کند که بنده آنرا مفید می دانم و اصلاحات مفیدی کرده است و این خودش می ارزد بحقوقی که باو داده می شود و عجالتاً صحبت در یکسال است و امیدوارم آقایان موافقت بفرمایند که امورات و اصلاحاتی را که در دست گرفته و مشغول هستند اینها را تمام بکنند جمعی از نمایندگان - کافی است.

رئیس - آقای رهنما با کفایت مذاکرات مخالفید؟ بفرمائید.

رهنما - بنده عقیده دارم که در این قبیل لوائج يك قدری بیشتر صحبت بشود بهتر است چون اساساً تصویب میشود ولی در نتیجه مذاکراتی که میشود و تذکراتی که داده میشود نظریه مجلس را وزراء بهتر و بیشتر متوجه میشوند همینطور توضیحات و وزراء را مجلس توجه می کند و بالاخره نظریات جمع آوری میشود حالا اگر اجازه می دهند بنده تذکراتی که دارم عرض کنم

عده از نمایندگان - بفرمائید

رهنما - اصولاً استخدام يك مستخدم و رضایت از يك مستخدم البته با نظر وزیر مسئول است در این قسمت هیچ نمی شود تردید کرد وقتی آقای وزیر مالیه از این شخص اظهار رضایت میکنند بدیهی است که این شخص کار کرده است و آقای وزیر مالیه هم نظریات خصوصی در این قبیل موارد نداشته اند و همیشه کار را از نقطه نظر خودکار ملاحظه میکنند در این قسمت هیچ تردیدی نیست در قسمت دومش اساساً و حقیقه جای بحث است و ضروری هم ندارد این بحث بشود برای اینکه استخدام يك نفر باید يك نتایجی داشته باشد خصوصاً استخدام خارجی که اگر آن نتایج در نظر بعضی ها مشکوک باشد آنها بایستی بگویند نظرشان را که جواب بدهند و ملتفت شوند آن اشخاص که آن نظریات رفع شود بنده

اصولاً از اشخاصی هستیم که معتقدیم که متخصص خارجی را بایستی استخدام کرد در این هیچ جای شبهه نیست انکار استخدام متخصص خارجی که بدردمیخورد برای يك كارو صنعت و يك مؤسسه مفید باشد انكار معرفت و علم است و نمیشود انكار کرد ولی همینطور که خود آقای وزیر مالیه هم فرمودند ما گاهی در این موارد جنبه افراط و تفریط را میگیریم گاهی معتقد میشویم که ما اصلاً مستخدم خارجی نمیخواهیم این يك نظریه قرین اشتباه است. خیر ما احتیاج داریم در غالب موارد برای اینکه تازه شایدده سال پانزده سال بیست سال است بجاده ترقی افتاده ایم و داریم تجدید حیات میکنیم ما بخیلی از متخصصین خارجی احتیاج داریم ولی در این هم که ما باید برای هر چیزی مستخدم خارجی بیاوریم نه یاره چیزهاست که اصلاً مستخدم خارجی نمیتواند لیاقت و فکر خودش را بکار ما بیندازد براهی که برای ما مفید است و بدردمیخورد بیندازد یکی از آنها بعقیده من همین رئیس محاسبات است بر رئیس محاسبات الان حساب کردیم پانزده هزار و نهصد تومان حقوق میدهم این البته از برای استخدام یک نفر خارجی چیز مهمی نیست ۱۵۰۹۰۰ تومان البته حقش است از خارجه پا میشود میآید کار میکند زحمت میکشد و البته طوری هم ادای وظیفه میکند که وزیر وقت از او اظهار رضایت میکند این چیزی نیست ولی واقعاً در اینجا باید دید چکاری از این رئیس محاسبات ساخته است که از یک نفر ایرانی ساخته نیست. ما سابقاً میگفتیم یک نفر متخصص خارجی میآوریم برای ریاست محاسبات امروز واقعاً باید اعتراف کرد که این کار را وزیر مالیه خوب انجام میدهد چرا میگفتیم که این کار را یک نفر خارجی باید انجام بدهد برای اینکه ترتیب اثر باعمال نفوذها ندهد این کار را ماشاء الله چشم بد دور خود آقای وزیر مالیه خوب انجام میدهند این حقیقه یکی از کارهای خوب آقای وزیر مالیه است خوب عمل میکنند و توصیه کسی را هم قبول نمیکند این خیلی خوب است حالا رئیس محاسبات

برای چه میخواهیم ممکن است در رئیس محاسبات کسی اعمال نفوذ کند؟ رئیس محاسبات یعنی آن شخصی که يك صورتی میآید پیش او و مطابق آن صورتهائی است که از دوائر وزارت مالیه و آن سدی که خود آقای وزیر مالیه جلوس را گرفته اند میآید و چیز بدی هم نیاید او یا میبرد یا نمیبرد او که حق دخالت حق تصرف حق چیزی که بهش گفته اند بدهد ندهد که ندارد آقا رئیس محاسبات است حالا به بینید این رئیس محاسبات چه میکند دفاتر تنظیم میکنند نه حقیقه باید رسید دید این رئیس محاسبات ممکن است ما یک نفری را بیاوریم که بدردمیخورد همین را استخدام کنیم برای چیز دیگر اما برای ریاست محاسبات واقعاً این اداره محاسبات را بگذاریم جلو به بینیم بدردمیخورد استفادهش کنیم و آنکه این چه تشکیلات است که در این دو سال نتوانسته است بایرانی های زیر دست خودش یاد بدهد اگر از نقطه نظر طرز دفاتر است فرض کنید طرز محاسبات است اینهاست که بگوئیم يك مزبانی دارد این دو سال این جا بوده ایرانی ها خیلی با هوشند چطور بوده که اینها نتوانسته اند یاد بگیرند و این دستور داده و فهمیده اند و بالاخره این را بتعارف که نمیشود گفت که این استخدام يك تعارفی است چه عرض کنیم ولی در هر صورت میشود گفت که يك چیز مهم و مفیدی نیست بنده خیال میکنم که اگر يك وزیر مالیه دیگری بود که قدری وسعت نظر داشت در وقع دادن و انجام دادن سفارشات و توصیه ها و يك رئیس محاسباتی ما می گذاشتیم که قدری سخت بود میگفت این نمی شود مطابق قانون قانون را نگاه کنید آقا. اینطور که نیست و ما يك همچو چیزی نشنیدیم حتی یکی از مستخدمین مالیه میگفت که آقا این وزیر مالیه وقتی بفهمد که توصیه کرده اند بدتر میکند لجاجت میکند و این هم واقعاً خوب است ولی با این ترتیب چه لزومی دارد که یک نفر رئیس محاسبات اینجا باشد من واقعاً این را نمیفهمم حالا

آقای وزیر مالیه بالاخره وزیر مسئول هستند و بهتر از بنده مطلعند البته بنده تردید ندارم میفرمایند ایشان در گذشته خیلی خوب خدمت کرده اند ولی چه خدمتی کرده اند يك چیزی که ما بتوانیم به بینیم که کاری کرده که اینکار از ایرانی ساخته نیست مخصوصاً از يك ایرانی که آقای وزیر مالیه بالای سرش باشد که بحساب مو را از هاست بکشد بنده که سراغ ندارم حالا ممکن است آقای وزیر مالیه يك توضیحاتی در این خصوص بفرمایند **وزیر مالیه ..** وقتی صحبت در این شد که مذاکرات کافی است یا نیست بنده خودم عرض کردم خوب است اجازه داده شود آقایان آنچه میخواهند تذکر بدهند بنده بسیار متشکر میشوم مخصوصاً متشکرم که میفرمایند نظر خود وزیر مالیه که با او کار میکند و بهتر اطلاع دارد البته تأثیر دارد عرض شود اینکه این چه کار کرده است این مطلبی را که آقای رهنما اشاره کردند که برای سختی و سستی کار است این محاسبات کاری ندارد این در محاسبات نیست آنکسی که وزیر مالیه یا رئیس کل مالیه است یا حوالات را میدهد این البته ممکن است در مملکت ما يك مسئله روحی (پسیکولوژیک) بود در مالیه همیشه اینطور است که هر کسی با سانی هر مطلبی را قبول بکند و بعضی از ممالک خارجه بنده شنیدیم که میگویند وزیر مالیه که مقبول عامه باشد در مملکت خودش دلیل این است که کار خودش را خوب نمیکند يك وزیر مالیه که همه راضی باشند از او مثل قاضی است که مدعی و مدعی علیه هر دو از او راضی باشند البته باید يك قدری موافقت داشته باشد و مردم هم ناروایی و ناحقی نباید بکند (دیگر این بسته بوجدان خود آدم است و تصور میکنم باندازه که از دست ما بیاید اینقدرها هم مراقبت میکنیم) هم نمیتوانیم اگر هم بتوانیم میخواهیم بکنیم امام مسئله محاسبات کار فنی است اگر در وزارت مالیه يك کار فنی تمام معنی باشد همان محاسبات است که مثل مکانیک و مثل مهندس است بنده اگر مایل

باینکار بودم یعنی اگر میخواستم عده متخصصین خارجی را زیاد کنم حقیقه اول لایحه میآوردم دوسه نفر دیگر برای محاسبات بود ولی میخواهم همین یکی باشد بنده سابقاً که در وزارت طرق بودم بعضی اوقات از آقایان وزراء از اداره بلدیه يك کاغذی میرسید که يك مهندس زود بفرستید بنده میگفتم که اینجا مهندسخانه نیست که يك عده مهندس خودمان داشته باشیم بیست تا هم بدکی که هر کس مهندس میخواهد بفرستد آنجا هر مهندسی که هست کاردار اینجا حالا هم برای محاسب همینطور است خودمان احتیاج داریم متصل و علاوه بر عده خودمان محاسب نداریم هر ایرانی محاسب هم که نشان بدهید بنده استخدام میکنم و هر کس هم که محاسبات را بلد باشد در این مملکت ما جمع کنیم اینجا باز نصف احتیاج ما در واقع نیست و یک جماعتی هم رفته اند بیانك ملی و کارهای خارج سابقاً رفته اند و محاسب نداریم آنوقت کارهای زیادی مثل حسابهای طرق که در ولایات شن میگیرند و سنک میریزند و پل میسازند تمام اینها باید اسناد خرجش تنظیم شود محاسب بقدر کافی نداریم یکی از مقاصد بنده این بود که بتدریج امیدواریم بشود که کلاسی دائر کنیم که يك جماعتی را در فن محاسبی بعمل آوریم و باز متخصص خارجی لازم است که در آنجا با اصطلاح تدریس بکند یا کنفرانس بدهد بایبانان بکند که مردم را آشنا بکند با امور محاسبات مخصوصاً همین شخص را عرض کنم که یکی از چیزهای او این بوده است که این شخص تجربه زیاد پیدا کرده است و کار هم باندازه کرده بود ولی وقتیکه بمرخصی رفت امسال سه ماه در آلمان بنده بهش سپردم که بعضی کارهایی که ما بیشتر بهش محتاج بودیم بخصوص در آنجا این مسئله را مطالعه کنند و ترتیباتی که در فرنگستان است خوب فرا گیرد که مشغول بعضی اصلاحات هستیم و این کار را هم کرده و يك قسمت از وقتش را هم صرف اینکار کرده و امیدوار بوده و هستیم که در این يك سال بیشتر استفاده کنیم و اینکه بعضی آقایان فرمودند که در این دو سال چه استفاده از او شد الان بنده البته مقتضی نبود که

عرض کنیم که در آنسال اول خیلی استفاده ازش نشد و همانوقتی که بنده بیشتر او را بکار انداختم دیدم خیلی خوشوقت شد چون اینها بر عکس طبایع دیگرند وقتی پول بدهید و کار ازش نخواهید هیچ میل ندارد ناراحت است راست است که پولش را میگیرد ولی بیشتر شوق دارد و بیشتر میل دارد که پول که میگیرد کار از او بخواهند دیدیم که بیشتر میل پیدا کرد و سر شوق آمد و مشغول کار هم شد و راه افتاد این مسئله محاسبی و زیاد کردن محاسب در وزارت مالیه و وزارتخانه های دیگر هم می خواهند زیاد کنند این یکی از امور خیلی مهم است ما بقدر کافی محاسب نداریم این است که علاوه بر اصلاحاتی که میکند و علاوه بر اینکه هدایت میکند اگر بجای این فقط يك محاسب زیردستی بود که تنها این کار را میکرد می ارزید که يك نفر از خارجه استخدام بکنیم که محاسبات ما را بطور صحیح و درست نگاهداری کند و اینکه فرمودند در این مدت چه کارها کرده آنرا هم میشود بیان کرد ولی عرض کردم اموراتی است عرض کردم قوانینی که تهیه میشود اولاً ما میخواهیم بوسیله این در محاسبات يك اصلاحات جدیدی بکنیم (بطوری که به آقای مؤید احمدی عرض کردم تشریف بیاورند مفصلاً عرض میکنم اینجا باعث تطویل کلام میشود) مثلاً تا حال تقسیمات کرده بودند برشته های مخصوص متعدد ولایات خراسان را يك دسته آذربایجان را يك دسته و این باعث این میشد که يك کسی با امور مختلف محاسبات رسیدگی کند هم بکار طرق رسیدگی کند هم بکار معارف رسیدگی کند هم بکار داخله و این رئیس محاسبات مشغول است می خواهد (اسپسیالیزه) کند کار را یعنی کارها را تقسیم بر فن خودش و رشته خودش بکند نه بر ولایات این یکی از اصلاحات است و خیلی از این اصلاحات که اگر بخواهم به تفصیل عرض کنم سر آقایان را درد می آورد. محاسبات مثل يك موضوع مکانیکی است اگر يك مکانیک را کنترانش را بیاوریم اینجا آقایان نخواهند

فرمود کدام یای ماشین را درست کرده و کدام پیشش را درست کرده یکی یکی بخواهند همینقدر اعتماد داشته باشند که میکائیک قابلی است و يك ماشین هم ما داریم که محتاج است به میکائیک تصویب خواهند فرمود و بنده جزئیات کار را دیگر عرض نمیکنم ولی واقعاً اگر بعضی از آقایان طالب باشند و برای اینکه مطلع باشند که بیجا عرض نمیکنم تشریف بیاورند و حاضریم که خیلی از این اصلاحات و عملیات را جزئاً عرض کنیم جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - آقایانی که با ورود در موافقت دارند قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده اول قرائت میشود:

ماده اول - وزارت مالیه مجاز است آقای هرامنفری تابع آلمان را برای مدت یکسال از تاریخ ۱۲ آذر ماه ۱۳۱۰ بسمت ریاست محاسبات مالیه مجدداً استخدام نماید رئیس - اشکالی نیست (گفته شد - خیر) آقایان موافقین قیام فرمایند

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده دوم قرائت میشود:

ماده دوم - مقررری آقای هرامن فری سالی شهزار و سیصد تومان (۶۳۰۰ تومان) و هشتصد و چهل لیره انگلیسی (۸۴۰ لیره انگلیسی) خواهد بود که با قساطر دوازده گانه در آخر هر ماه شمسی ایرانی تأدیه میگردد رئیس - آقای بوشهری

بوشهری - آقای وزیر مالیه در موقع مذاکرات مقدماتی فرمودند که حقوق رئیس محاسبات مختصری اضافه شده در موقع تجدید کنترات اولاً بنده خواستم ببینم که این مختصر چقدر است و چرا اضافه شده بجهت اینکه امروزه همه آقایان مشاهده کرده اند که در دنیا ممالک برای فرار از بحران اقتصادی و ورشکستگی سعی می کنند که از مخارج بودجه خودشان کم می کنند سایر ممالک از حقوق مستخدمین خودشان صدی پنج صدی ده کم می کنند و ما يك چیزی علاوه میکنیم بنده با این

علاوه مخالفم خود رئیس محاسبات البته متوجه این مسئله شده اند که سایر ممالک از حقوق مستخدمین خودشان کم میکنند و اگر ما ادعای کسر نکنیم ایشان نباید ادعای زیاد تر بکنند.

وزیر مالیه - امیدوارم منظور آقا این نیست که ما هم از حقوق مستخدمین خودمان کسر کنیم خوشبختانه یکی از خوشبختی های ما این است که بحران مالی و بودجه ما بآن ترتیبی نیست بآندرجه حالا وضعمان بد نیست که محتاج بتوسل با اقدامات فوق العاده بشویم. اگر يك موقعی بیاید که مملکت با اقدامات فوق العاده محتاج شود باید همه ملت کمک بکنند مثل اینکه نظیرش در بعضی ممالک دیده شده آنوقت همه باید فداکاری بکنند و همه باید از حقوقشان کم بکنند پس ما این قصد را نداریم این جریان طبیعی آن است و اینجا مکرر مذاکره شد و بحث شد شما به مستخدمین داخلی خودتان اضافه حقوق میدهید مستخدمین خارجی که کنتراتی است و دوطرف دارد اولاً این است که می گوید بیست هزار تومان می خواهم میخواهید بیایم نمیخواهید نیایم ما هم میگفتیم خیر نمی خواهیم و نمی آمد حالا هم خیلی حقوق میخواست و می گفت کمتر از این نمی مانم و سایر مستخدمین هم همین طور بتدریج وقتی که چند سال خدمت کرده اند هر سه سال هر پنجسال اضافه حقوق دادیم و این خوب هم هست و بدی هم ندارد کسی را که نگاه میدارید و تمدید میکنید لابد راضی هستید از او پس باید يك چیزی اضافه بشود و ما هم باین چیز مهمی اضافه نداده ایم اولاً این است که این صدی ده از تمام حقوقش کرایه خانه میگرفت در این صورت میشد هزارو پانصد تومان در سال بنده می خواستم همه اینها را يك نواخت کنم در اینصورت او از هر مستخدم فرنگی که در خدمت ما بود بیشتر کرایه خانه میگرفت بنده این را موقوف کردم سیصد تومانش را حذف کردیم لکن همان صد تومان کرایه خانه را میدهد در آن صورت لازم بود که يك چیزی روی حقوق او بیندازیم و این را هم ملاحظه

بفرمائید محتاج بعرض بنده نیست هشتصد و چهل لیره که ما با او موافقت کرده بودیم در سه ماه یا چهار ماه قبل پیش از آنکه بمرخصی برود غیر از هشتصد و چهل لیره بود که حالا هست باز هم او حرفی نگفته شاید هشتصد و چهل لیره آنوقت هزار و پنجاه لیره با هزار و ده لیره حالا بود ولی باز هم مذاکره نکرده است ولی البته اگر دوسال خدمت کرد و حالا میل داریم تجدیدش کنیم اگر مرخصش نکنیم يك چیز جزئی اضافه کنیم خوب است عیبی ندارد اگر میفرمائید سابقه میشود برای سایرین بشود. اگر مستخدمین دیگر همینطور که ما واقعا اظهار ناراضی می کنیم از يك کسی که خوب خدمت نکرده و در وسط کنترات را فسخ کردند رو بهمرفته عکسش را هم باید بکنیم که از يك نفری که راضی هستیم که بمملکت ما صمیمانه خدمت میکند ما حاضریم که در موقع خودش اضافه حقوق بدهیم.

رئیس - موافقین باماه دوم قیام فرمایند.

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده سوم قرائت میشود:

ماده سوم - ماهی یکصد تومان بعنوان کرایه منزل به آقای هرامنفری پرداخته میشود.

رئیس - اشکالی ندارد (اظهاری نشد) موافقین قیام فرمایند (اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد. ماده چهارم قرائت میشود:

ماده چهارم - در انقضاء مدت یکسال مذکور در ماده اول فوق در صورتیکه بموجب قانون جدیدی ادامه خدمت آقای هرامن فری تصویب نشود و مشارالیه بطور قطع از ایران خارج گردد مبلغ یکصد لیره بعنوان خرج مراجعت بالمان به مشارالیه تأدیه خواهد شد رئیس - آقای شریعت زاده.

شریعت زاده - بنده با اصل ماده موافق هستم ولی يك عبارت زائدی در ماده هست که ممکن است منشاء مناقشه بشود و آن این عبارت است که (مشارالیه بطور

خارجی را در هر موقع که بخواهد کنترالتش را خاتمه بدهد بنده با این ترتیب مخالفم.

آقای اعتبار (مخبر) - بنده خیال میکنم که اگر بر عکس این میبود بهتر بود که آقا پیشنهاد میفرمودند اگر دولت از يك مستخدمی ناراضی بود این حق را داشته باشد که استخدامش را لغو کند (صحیح است) و این معمولی که شده بنظر بنده بهترین رویه بوده و تصویب آنهم مفید است.

رئیس - آقای شریعت زاده

شریعت زاده - عرض کنم اولاً که اصولاً این ایراد آقا وارد نیست - برای اینکه همین قانون که حدود اختیارات دولت را معین میکند دایر بر فسخ کنترات آنهم هست (صحیح است) ولی خود بنده نظر دیگری داشتم تقاضا میکنم آقای وزیر مالیه توجه بکنند اینجا نوشته است که اگر در امور سیاسی مملکت مداخله کند یا موجب تخلف از نظامات اداری بشود دولت حق دارد که کنترالتش را فسخ کند بنده میخواستم استفسار کنم که آیا تشخیص دخالت او یا تشخیص تخلف از نظامات نسبت باین آدم همانطوری است که نسبت به مستخدمین ایرانی بعمل می آید یا يك ترتیب خاصی است (بعضی از نمایندگان -

مثل سایرین است) اجازه بفرمائید خواستم بدانم که اگر این آدم مرتکب تخلف اداری بشود همانطوری که مستخدمین ایرانی محاکمه اداری میشوند او هم خواهد شد یا ترتیب دیگر خلاصه اینکه مطلب قابل توضیح است.

وزیر مالیه - کان میکنم محتاج بتوضیح نباشد این ها در این مملکت تابع تمام قوانین مملکت هستند و در استخدام دولتی هم تابع تمام قوانین اداری هستند.

بعضی از نمایندگان - صحیح است احسنت.

رئیس - آقای دشتی

دشتی - عرضی ندارم.

رئیس - آقای دیبا

دیبا - عرضی ندارم.

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

قطع از ایران خارج شود) در صورتیکه مناط برای استحقاق او تصویب شدن قانون او از مجلس است اعم از این که از مملکت خارج بشود یا نه البته این مملکت هم مملکت آزادی است همه کس میتواند اینجا باشد اگر شرط استحقاق او این را قرار بدهند که از ایران بطور قطع خارج بشود این غلط است آنطوری که در مقدمه اش نوشته شده است باید نوشته شود که اگر دولت ایران او را استخدام نکند این است که خواستم توجه آقای وزیر مالیه را جلب کنم که این را حذف کنند.

وزیر مالیه - فرمایشاتی که فرمودند صحیح است ولی ما این را بعنوان خرج سفر میدهیم و اگر نرود نمیدهیم حالا فرض کنید رفت در بانک ملی وسایر مؤسسات مستخدم شد نمیدهیم اگر رفت میدهیم.

رئیس - آقایانی که با ماده چهارم موافقت دارند قیام فرمایند.

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده پنجم قرائت میشود:

ماده پنجم - وزارت مالیه میتواند در هر موقع با پرداخت مبلغی معادل سه ماه از مقری مذکور در ماده دوم و خرج سفر مذکور در ماده چهارم با آقای هرمان فری با استخدام او خاتمه دهد ولی در صورتیکه بمأموریت مشارالیه در اثر مداخله در امور سیاسی و تخلف از قوانین مملکتی و نظامات داخلی اداری خاتمه داده شود یا خود مشارالیه بطیب خاطر قرار داد استخدام خود را فسخ نماید سه ماه مقری مذکور در فوق و خرج سفر پرداخته نخواهد شد.

رئیس - آقای دیبا

طباطبائی دیبا - این ترتیب که دولت در هر موقع اختیار داشته باشد استخدام يك نفر مستخدم خارجی را خاتمه بدهد سابقاً در کنترات هم معمول نبود از مدتی باینطرف معمول شده ولی بنده مخالف این ترتیب چنانکه عرض کردم کنترات ها و قرار داد های مستخدم خارجی باید با تصویب مجلس باشد کنترات يك عقدی است باید فسخ آنهم با تصویب مجلس باشد دولت اختیار داشته باشد يك مستخدم

رئیس - رأی میگیریم بماده پنج آقایانی که موافقت قیام فرمایند

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده شش قرائت میشود.

ماده ششم - وزارت مالیه مأمور اجرای اینقانونست **دیبا** - بنده يك پیشنهادی داشتم مقدم بر این ماده است **رئیس** - پیشنهاد را عادتاً در آخر میگذاریم بعد بمره گذاری مواد آسان است. در این ماده اشکالی نیست

(گفته شد خیر)

رئیس - موافقین قیام فرمایند

(اکثر بر خاستند)

رئیس - تصویب شد، ماده الحاقیه از طرف آقای دیبا مقام منبع ریاست مجلس شورای ملی پیشنهاد مینمایم ماده ذیل بعنوان ماده ۷ اضافه شود.

ماده هفتم - وزارت مالیه مجاز است سایر شرایط مستخدم مذکور را مطابق قانون ۲۳ عقرب هزار و سیصد و يك تعیین و قرار داد مشارالیه را امضاء نماید.

وزیر مالیه - بنظر بنده مانعی ندارد سابقه هم درست بوده است.

دیبا - صحیح است.

رئیس - تا بیا قرائت میکنیم و باین ماده هم رأی میگیریم ماده هفتم - وزارت مالیه مجاز است سایر شرایط مستخدم مذکور را مطابق قانون ۲۳ عقرب ۱۳۰۱ تعیین و قرار داد مشارالیه را امضاء نماید.

رئیس - نظر آقای مخبر چیست؟

مخبر - بنده موافقم همین منظور در ماده پنج هم تأمین شده است با این تفصیل موافقم.

رئیس - آقای شریعت زاده فرمایشی دارید؟

شریعت زاده - يك نقص دارد نوشته است سایر شرایط مستخدم مزبور در صورتیکه مقصود شرایط مستخدم نیست شرایط استخدام است.

رئیس - آقای دیبا همینطور اصلاح میکنید صحیح است؟

دیبا - بنده هم مقصودم این بود که شرایط استخدام مستخدم باشد در موقع نوشتن پیشنهاد فراموش شد.

رئیس - موافقین با ماده مزبور بترتیبی که قرائت و اصلاح شد قیام فرمایند

(اکثر بر خاستند)

رئیس - تصویب شد. مذاکره در کلیات ثانی است.

آقای مؤید احمدی

مؤید احمدی - چون يك فرمایشی آقای وزیر مالیه در جواب بنده فرمودند که لازم بيك توضیحی بود و نوبه به بنده نرسید بنده اینجا استفاده میکنم. بنده که در تشکیلات محاسبات وزارت مالیه عرض کردم همان اشخاص سر کار هستند [آقای وزیر مالیه فرمودند که تشکیلات را بنا

نموده است بهم بزنند و برای دوا برش هم از آلمان مستخدم بیاورند] بنده این نظر را نداشتم که با رئیسش مخالفم بطریق اولی با اشخاص دیگرش هم مخالفم منظورم این بود که يك تشکیلاتی سابق شده بود و يك ترتیبات و جریاناتی در وزارت مالیه بوده است و این آدم آمده است روی آن جریانات و يك فکر تازه هم بما نداده و الا نه بر تشکیلاتش ایراد داشتم نه بر سر اشخاصی که در آن تشکیلات هستند و حتی عقیده دارم که اجزاء وزارت مالیه از ایشان استفاده نکرده اند بلکه ایشان از معلومات اعضاء وزارت مالیه استفاده کرده اند.

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

رئیس - آقایانی که با مجموع این قانون موافقت دارند ورقه سفید خواهند داد [اخذ آراء شروع گردید]

[در اینموقع بعضی از آقایان بتدریج از مجلس خارج میشدند]

رئیس - اینطور که آقایان بیرون میروند مجلس از اکثریت محققند برای خواندن رأی باید اقلاً اکثریت بقدر مذاکره را داشته باشیم

[پس از اخذ و شماره آراء ۶۵ ورقه سفید تعداد شد]
 رئیس - عده حاضر در موقع اعلام رأی ۸۷ با کثرت
 ۶۵ رأی تصویب شد *
 [۵ - تقدیم دو فقره لایحه از طرف آقای وزیر مالیه]
 رئیس - آقای وزیر مالیه.
 وزیر مالیه - دو تا لایحه دارم تقدیم مجلس میکنم.
 یکی لایحه راجع بانحصار دخانیات است در واقع همان
 قانون قدیم است که مختصر اصلاحاتی شده تقدیم میکنم یکی
 هم راجع بانحصار تریاک ولی راجع به خود انحصار نیست

بلکه بعضی نواقصی که دارد رفع میکنند آقایان ملاحظه
 خواهند فرمود
 بعضی از نمایندگان - ختم جلسه
 [۶ - موقع جلسه بعد - ختم جلسه]
 رئیس - جلسه آینده را برای پنجشنبه ۱۳ آبان قرار
 میدهم برای اینکه با دولت هم بتوانیم در امور
 معهوده کار بکنیم جلسه آینده روز پنجشنبه ۱۳ آبان
 دستور لوابیح موجوده
 (مجلس یکساعت و بیست دقیقه بعد از ظهر ختم شد)
 رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قانون

تجدید استخدام آقای هرمان فری رئیس اداره محاسبات کل مالیه

ماده اول - وزارت مالیه مجاز است آقای هرمان فری تابع آلمان را برای مدت یکسال از تاریخ ۱۲ آذر ماه ۱۳۱۰ بسمت ریاست محاسبات مالیه مجدداً استخدام نماید.

ماده دوم - مقرری آقای هرمان فری سالی شش هزار و سیصد تومان (۶۳۰۰ تومان) و هشتصد و چهل لیره انگلیسی (۸۴۰ لیره انگلیسی) خواهد بود که باقسط دوازده گانه در آخر هر ماه شمسی ایرانی تأدیه میگردد.

ماده سوم - ماهی یکصد تومان بعنوان کرایه منزل به آقای هرمان فری پرداخته میشود.

ماده چهارم - در انقضاء مدت یکسال مذکور در ماده اول فوق در صورتیکه بموجب قانون جدیدی ادامه خدمت آقای هرمان فری تصویب نشود و مشارالیه بطور قطع از ایران خارج گردد مبلغ یکصد لیره بعنوان خرج مراجعت به آلمان بمشارالیه تأدیه خواهد شد.

ماده پنجم - وزارت مالیه میتواند در هر موقع با پرداخت مبلغی معادل سه ماه از مقرری مذکور در ماده دوم و خرج سفر مذکور در ماده چهارم به آقای هرمان فری بااستخدام او خاتمه دهد ولی در صورتیکه بمأموریت مشارالیه در اثر مداخله در امور سیاسی و تخلف از قوانین مملکتی و نظامات داخلی اداری خاتمه داده شود یا خود مشارالیه بطیب خاطر قرار داد استخدام خود را فسخ نماید سه ماه مقرری مذکور در فوق و خرج سفر پرداخته نخواهد شد.

ماده ششم - وزارت مالیه مجاز است سایر شرائط استخدام مستخدم مذکور را مطابق قانون ۲۳ عقرب ۱۳۰۱ تعیین و قرار داد مشارالیه را امضاء نماید.

ماده هفتم - وزارت مالیه مأمور اجرای این قانون است.

این قانون که مشتمل بر هفت ماده است در جلسه نهم آبانماه یکهزار و سیصد و ده شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

اسامی رأی دهندگان - آقایان: طهران - فرش - میرزا احمد خان صفاری - مردهی - میر سید محمد محیط - میرزا فتح الله خان قزوینی - فتوحی - درانی - حسینی میرزا دولتشاهی - مولوی - افخمی - دکتر ضیائی - بقوائی - غیر فرمند - مقدم - طهرانی - بوشهری - حاج محمد رضا بهبانی - وهابزاده - فراگوزلو - امیرحسینخان بختیاری - مسعود ثابتی - میرزا یانس - طالش خان - یونس آقاوهاب زاده - میرزا محمد خان وکیل - مفتی - امیر دولتشاهی - طباطبائی دنیا - فتحعلی خان بختیار - امیر ابراهیمی - اسمعیل فتقائی - فهیمی - اعتبار - اقبال - دبستانی کرمانی - ناصری - سید مرتضی ونوق - دکتر شیخ لاریجانی - دکتر لقمان - حبیبی - ابو الحسن خان بیرنیا - مسعودی خراسانی - بیات - شریعت زاده - دادور - ایزدی - نفاة الاسلامی - امیر تیمور - معتمدی - خواجوی - کفائی - حکمت - میرزا محمد حسین نواب - دکتر ملک زاده - موفر - اسکندری - میرزا محمد علی خان تربیت - بیات ماکو - دکتر عطاء الله خان سیمی - شریفی - سهراب خان ساکتیان - محمدعلی میرزادولتشاهی - حسینقلی خان نواب.